

UTENRIKSKRONIKK VED DR. ARNE ORDING. Det avgjørende slag om Tunis er i full gang. Slagene som utkjempes blir stadig voldsommere og mere omfattende. Rommel har i syd til sin disposisjon 80000 mann hvorav halvparten italienerne. De tyske tropper har lenge kjempet i forreste linje, de er altså veltrente, og de er utstyrt med nytt, førsteklasses materiell. Den 8. arme består for størstedelen av de samme folk som kjempet med ved el Alamein, altså førsteklasses tropper. Når disse motstandere nå rykker sammen, må en være forberedt på langvarige og blodige kamper.

Den 20. mars ble angrepet mot Mareth-linjen åpnet. Denne sammenhengende kjede av forsvarsverker ble bygget av franskmennene før å kunne møte eventuelle angrep fra italienerne. Den strekker seg fra kysten i sydvestlig retning mot Matmata-fjellene og er henimot 50 km. lang. I 1940 ble den delvis nedlagt, men er i den senere tid gjenutbygget av Rommel. Mareth-linjen gjennomskjæres av et par såkalte wadis, d.e. uttørrede elveleier, og det var langs dem at de første frontangrep mot linjen førtes. Et gjennombrudd lyktes også, men som vi husker ble det slått tilbake. Samtidig hadde imidlertid den 8. armens venstre fløy omgått Mareth-linjen og trengte seg helt fram til el Hamma som ligger nær østenden av den store el-Djerid-saltsumpen. Også dette angrep ble til å begynne med avvist, men det var allikevel her at avgjørelsen skulle falle. Fra el Hamma til kysten ved havnebyen Gabes er det bare 20 km. og denne smale åpningen mellom havet og saltsumpen var Rommels eneste forbindelse med de tyske tropper i Nord-Tunis. El-Djerid-saltsumpen tørker inn om sommeren, men den vil ennå være ufarbar i lang tid, sli at "Gabes-åpningen" kunne utgjøre en ypperlig forsvarsstilling for Rommel etter oppgivelsen av Mareth-linjen. Men Rommel har åpenbart ikke fått tid til å etablere noen forsvarsstilling her. Da det viste seg at hans motangrep ved el Hamma ikke førte fram, kom han selv - og troppene i Mareth-linjen - i fare for å bli avskåret her. Han måtte derfor i all hast rømme linjen, og han ble samtidig nødt til å oppgi ikke bare el Hamma, men også Gabes. Britiske og allierte, særlig nyzealandske, tropper fortsetter videre nordover, og det er ingenting foreløpig som tyder på at Rommel prøver å forsvare "Gabes-åpningen".

Rommel vil nå få å gjøre ikke bare med den 8. arme, men også med de amerikanske og andre allierte avdelinger som rykker inn i Tunis fra vest. Han må kjempe på flere fronter og hans strategiske stilling blir stadig mer utsatt.

Den sydligste av disse avdelinger er den amerikanske 5. arme som etter inntagelsen av Gafsa har fortsatt framrykningen i to forskjellige retninger, mot sydøst og rett øst. I områdene lenger nord har andre allierte styrker, blant annet franske, likeledes hatt atskillig framgang; således står en gruppe nå bare 25 km fra Kairouan. Alle disse fremstøt betyr en trussel for forbindelsen mellom Rommel og von Arnim, idet de på flere punkter nærmer seg kysten. Lengst i nord har den 1. britiske arme under general Anderson nå tatt initiativet, men det er ennå utelukket å si om dette er forberedelser til storoffensiv.

Det store spørsmål er om det vil lykkes for de allierte å avbryte forbindelsen mellom tyskerne i nord og Rommels arme. Det er ikke utenkelig at Rommel nå, av frykt en slik eventualitet, vil fortsette videre for å prøve å forene sine og v. Arnims stridkrefter. Kan han gjennomføre dette, vil kampen kunne fortsettes på den store høyslett lengst i nord. Den er sterkt befestet og byr på en rekke naturlige forsvarsstillinger. Med de forente tyske krefter vil den bli som en eneste festning. Men den vil også da bli sterkt utsatt for voldsomme angrep fra luften.

De allierte har hele tiden vært overlegne i luften over Tunis, og luftvåpenet spiller allerede nå en betydelig rolle i kampene, selvom flyvirksomheten til dels har vært hemmet av dårlig vær. De allierte vil være i stand til å befeste sitt luftherredøme ytterligere ved anleggelsen av flyplasser nær de fiendtlige mål. Også flåten må kunne ventes å gripe direkte inn i kampene ettersom den får bedre flybeskyttelse. Det ble forresten nettop meldt at flåten hadde bombardert Gabes da Rommels tropper passerte gjennom byen.

Rommel har hatt store tap i menn og materiell. Etter seiren ved Mareth-linjen blir det tatt over 8000 fanger. Men fiendens hovedstyrker er ikke ødelagt og hittil ser det ut til at Rommel har greidd å gjennomføre et ordnet tilbaketog. Etter hva krigsfangeropplysninger, har tyskerne i Tunis fått ordre om å kjempe til siste mann. En må derfor være forberedt på hårde kamper og desperate tyske motangrep.

- På den russiske front har det vært forholdsvis rolig. Men det pågår stadig lokale kamper ved de forskjellige frontavsnitt. Lengst i syd, ved Kubanområdet, har russerne gjort et nytt framstøt for å fordrive de tyskere som ennå holder bruhodet på Taman-

ndlvtya, øst for Kertsj. I Ukraine later det til at fronten foreløpig er stabilisert. Flere tyske forsøk på å sette over nordre Donetz NØ og SØ for Kharkov er slått tilbake. Tyskerne melder nå at isen på elve holder på å gå opp. Også tyske angrep ved Brjansk er avvist. På midtfronten fortsetter den russiske fremrykning. Russerne har sikret seg hele den fremskutte kile ved Smolensk som kunne danne utgangspunkt for en kommende tysk offensiv. De nærmer seg Smolensks ytre forsvarsverker, men terrenget er vanskelig og tyskerne har systematisk lagt alt øde etter seg før de trakk seg tilbake. Den russiske civilbefolkning i de befrie distrikter var blitt helt utplyndret og for en del tvunget til å følge med tyskerne som arbeidshjelp. Svø for Ilmensjøen har russerne hatt lokal framgang; ifølge tyske meldinger har de også gått til aksjon S for Ladogasjøen; hensikten med dette framstøt måtte være å utvide den smale korridor som holder forbindelsen med Leningrad åpen.

Stort sett er stillingen i Russland som før den tyske sommeroffensiv. Russerne har bedret sine stillinger på nord- og midtfronten, men de måtte oppgi Kharkov kort etter gjenerobringen. Der fins ingen sterk naturlig forsvarsstilling i dette område, og tyskerne hadde bedre jernbaneforbindelser. De jernbaner som russerne erobret tilbake var ødelagt og dessuten ombygd til tysk sporvidde, og russerne fikk ikke tilstrekkelig tid til å kunne reparere dem. Da de så kom i fare for å bli omringet, foretrakk de å trekke seg ut av byen igjen. Kharkovs fall har gjort et sterkt inntrykk i Russland, ikke minst p.g.a. byens tradisjoner og det den symboliserer.

Det er ennå for tidlig å si om tyskerne vil innskrenke seg til å holde den frontlinje de nå har, eller om de vil forsøke en ny offensiv i Russland til sommeren. Den offisielle propaganda tyder på det siste. Men det avgjørende vil bli om der blir opprettet en ny front i Europa. Det er ikke underlig at russerne nå ser hen til sine allierte vest og håper på å få en avlastning. En skal være forsiktig med å spå, men de siste begivenheter i Tunis og i luften over Europa, deriblant de to store angrepene på Berlin, må utvilsomt ses som ledd i en felles strategisk plan og som en forberedelse til det som skal komme.

Nyheterne 1. april 1943 kl. 19,30.

Nordsifra. Etter å ha erobret Methouia og Oudref nord for Gabes, fortsetter den 8de britiske arme sin framrykning nordover. I Gafsa-avsnittet har allierte styrker foretatt angrepet mot fienden og har hatt ny framgang. I to flytokter mot en flyplass i bakgrunnsområdet skjøt allierte jagere ned 11 fiendtlige fly. Allierte fly har likeens rettet strålende angrep mot fiendens sambandslinjer. I det nordlige avsnitt har den britiske første arme inntatt Sedjenane og har fortsatt sin framrykning. Det felles flykommando for Nordafrika sier at de allierte flystyrker vil gå over fra den langsiktige bombing av fiendens sambandslinjer til direkte angrep mot soldatene ved fronten. - 100 amerikanske flygende festninger angrep i går havna og flyplasser ved Cagliari på Sardinia. 26 sk i havna ble skadet. Mange fiendtlige fly ble slått ned eller ødelagt på bakken. Britiske undervannsbåter har torpedert 11 fiendtlige skip i Middelhavet. 6 ble senket med en gang, et annet sprang i luften.

Italia. Alle arbeidere i Italias rustningsindustri er stilt under standrett. En melding fra Bern sier at den tyske overkommando har bedt italienerne om å gå med på at Rommel blir øverstkommanderende over det sydlige forsvarsområde som omfatter Italia og Sydfrankrike. Italienerne har uttrykt sin frykt for at Rom skal bli bombet. I den anledning uttales det fra britisk hold at de allierte har tatt sitt standpunkt og har gitt uttrykk for dette tidligere, deres handlinger vil bli bestemt av hva den militære situasjon krever.

Russland. Det meldes om økt luftvirksomhet på østfronten. Russerne har inntatt en viktig tysk basis i Kuban, nemlig Anastasiansk som ligger 45 km fra det Asovske hav 55 km nord for Novorossisk. 35 tyske lastebiler med tropper ble ødelagt. Nye tyske angrep ved nordre Donets er slått tilbake. På midtfronten har de russiske styrker rykket fram mot Smolensk bedret sine stillinger.

Tyskland. 200.000 tyske jernbanefolk er utkalt til militærtjeneste. De skal erstatt av kvinner og utenlandske jernbanefolk. 50.000 spanske arbeidere kommer i disse dager til Tyskland. Det sies at de 20.000 som allerede er der fra før er blitt skuffet av den behandling de har fått, og over at de blir satt på de mest utsatte steder. De fleste av dem arbeider i grupedistriktene i Ruhr.

Finland. Den estniske utsending i finsk kringkasting er blitt stoppet. Grunnen er at de estniske programmer lenge har hatt en overraskende tyskfiendtlig tone. Estere er meget forbitret over tyskernes holdning, særlig over tyskernes nektelse av å tilde bakkegi estnisk eiendom. Forholdet mellom Tyskland og Estland er for øvrig et av de viktigste motsetningsforhold mellom Finland og Tyskland.

Flyangrep. Svære amerikanske bombefly angrep i går skip og skipsverfter i Rotterdam. Onsdag ble Philipsfabrikkene i Eindhoven i Nederland angrepet.